

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN MET
MEER DAN EEN MILJOEN BRUSSELAARS

Maandblad - Oktober 2010 - nr. 56

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

Energie > p3

Sociale groene lening:
100% efficiëntie,
0% interest

Biodiversiteit > p6

Natuur in
bedrijven

Duurzame voeding > p7

Een netwerk
met tal van
projecten

Afval: > p4 en 5

Wijkcomposterende:
voordelen voor iedereen

LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

De meteo voorspelt de opbrengst van **hernieuwbare energie**

Weersvoorspellers gaan nu ook aandacht besteden aan **hernieuwbare energie** (MétéoRe). Elke dag zullen ze het rendement van zonneboilers, windturbines en zonnepanelen voorspellen op basis van de weersverwachtingen.

Een zonnige week of dag? Uw zonneboiler zal 100 % van het sanitair water kunnen verwarmen en uw zonnepanelen zullen 100 % of meer van uw elektriciteitsverbruik invullen. Een winterse dag? MétéoRe vertelt u hoeveel elektriciteit de Waalse windturbines hebben geproduceerd: voor zoveel duizenden gezinnen of voor de inwoners van die en die dorpen.

De 'MétéoRe' wordt uitgezonden via de RTBF en is ook online beschikbaar op www.meteo-renouvelable.be. U kunt zich ook inschrijven op een elektronische nieuwsbrief met statistieken van de afgelopen maand.

Meer informatie over hernieuwbare energie in Brussel: www.apere.org, 02 218 78 99.

Mijn stad onze planeet

Maandelijks publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel - Guldelle 100 - 1200 Brussel Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieubrussel.be - www.leefmilieubrussel.be
V.U.: J.-P. Hannequart en E. Schamp. **HERLEZINGCOMITÉ**: Xavier Van Roy, Mathieu Molitor, Louis Grippa, Rik De Laet. **REDACTIE**: Marc Magain - Vertaling: Maarten Geerts. **FOTO**: Leefmilieu Brussel (p. 6) Marc Magain (p. 3, 4), Pierre Procès - vzw La Rue (p. 4, 5, cover), ASBL Worms (illustraties p. 4), Herman Ricour (p. 7). **PRODUCTIE**: www.4sales.be © **IBGE-BIM** - Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

Neem deel aan de **Energie-Uitdaging**

Op vier jaar tijd namen maar liefst 2.300 Brusselse gezinnen deel aan de Energie-Uitdaging. De meeste van hen wrijven zich nu in de handen: gemiddeld heeft elk gezin per

jaar ongeveer 400 euro bespaard. En bovendien 20 % minder CO₂-uitstoot. Waarom zou het u niet lukken?

Deelnemen is eenvoudig. U schrijft zich in op www.energie-uitdaging.be of via 0800 85 301. U vindt er een programma om uw energieverbruik te meten, een quiz en tips. U vindt er ook interessante brochures.

77 bedrijven vers gelabeld

Dit jaar kregen 77 bedrijven het label 'Ecodynamische onderneming'. Voor twintig bedrijven gaat het om een

hernieuwning (eens om de drie jaar). De andere bedrijven maken voor het eerst deel uit van deze steeds groter wordende groep. Het label is een beloning voor hun engagement voor het milieu en hun vooruitgang op het vlak van afvalbeheer, rationeel energiegebruik, mobiliteit van de werknemers... Onder de gelabelde bedrijven: Audi Brussel, Solvay, Vivaqua, Elia, Sibelga, Radisson BLU EU Hotel, MIVB, AVA Insurance Belgium, Gemeentebestuur van Evere.

Meer info: 02 775 75 75,
www.leefmilieubrussel.be/ecomanagement >
Label Ecodynamische onderneming.

Een piek? Die pak ik aan!

Tijdens de winter kunnen de uitlaatgassen van wagens, industrie en verwarming voor een **pollutiepiek** zorgen. Dat heeft belangrijke gevolgen voor de gezondheid van mens en milieu. Om de negatieve effecten te beperken, werkte het Brussels Hoofdstedelijk Gewest drie maatregelen uit afhankelijk van het bereikte vervuilingsniveau. Een gratis sms-dienst houdt u op de hoogte van een eventuele **pollutiepiek**. Meer informatie en inschrijvingen op www.pollutiepiek.be, of 02 775 75 75.

De sociale groene lening

0 % interest, 100 % efficiëntie

Energiebesparende werken in uw woning kunnen leiden tot enorme besparingen. Maar eerst moet u investeren. En niet iedereen beschikt daarvoor over de nodige budgetten. Bovendien moet u voor een lening bij de bank interesten betalen. Dankzij de sociale groene lening met 0 % interest en de regionale premies worden dergelijke investeringen haalbaar voor gezinnen met een gemiddeld inkomen. Een getuigenis.

"Ik ben helemaal gewonnen voor duurzame ontwikkeling. Ik wil mijn steentje bijdragen om latere generaties een betere wereld te bieden. Maar zonder premies van het Gewest en een sociale groene lening had ik nooit een hoogrendementsketel kunnen installeren voor mijn verwarming. Voor een weduwe met twee kinderen in het hoger onderwijs is 7.000 euro heel veel geld. Ondanks de besparing op de energiefacturen zou mijn loon als bediende niet volstaan."

Faket Ahmetaj ontvangt *Mijn stad onze planeet* in haar huis in Anderlecht, een typisch gebouw uit de jaren dertig. De familie Ahmetaj-Ibërdemaj is al meer dan twintig jaar eigenaar van het gebouw. Sinds de dood van haar man woont Faket er met haar drie kinderen. De oudste is 25 jaar en staat op

eigen benen, maar de tweeling van 18 jaar leeft nog onder moeders vleugels.

Stadswinkel

Faket Ahmetaj: *"Dit huis begint de jaren te voelen. Er zijn dringend werken nodig. Het afgelopen jaar is de verwarming uitgevallen. Ik heb informatie opgezocht, ben naar de Stadswinkel getrokken en daar hebben ze mijn dossier bekeken. Samen hebben we uitgezocht op welke premies ik recht heb. Ik had ook al horen praten over een lening met 0% interest van Credal en ik werd naar hen doorverwezen."*

Faket Ahmetaj

Resultaat? Credal kende haar een lening toe voor de volledige investering: het volledige bedrag min de premies. De weduwe betaalt de lening stelselmatig terug, aan 0% interest. Zoals vooraf werd berekend, vertegenwoordigt de besparing op de aardgasfactuur ongeveer 60% van wat de vrouw elke maand moet aflossen.

Faket Ahmetaj: *"Het financiële luik is uiteraard zeer belangrijk. Maar ik ben in dit project ook zeer goed geholpen geweest door zowel de Stadswinkel als Credal."* Het beste bewijs is het feit dat de vrouw nu een andere, nog grotere investering overweegt: de achtergevel van de woning isoleren. Het dossier is ondertussen opgestart. En aan het roer staat hetzelfde winnende team: Faket, de Stadswinkel en Credal.

Sociale groene lening

> PRINCIPE: in functie van het budget van de aanvrager verleent Credal een krediet om de energiebesparende werken uit te voeren. Leefmilieu Brussel neemt de leningsinteresten volledig op zich. Wie de lening aanvraagt, kan ook rekenen op persoonlijke begeleiding.

> VOORWAARDEN: er is een folder beschikbaar met daarin de maximumlonen en andere voorwaarden om in aanmerking te komen voor de sociale groene lening met 0 % interest. U kunt de folder aanvragen via 02 775 75 75, downloaden op www.leefmilieubrussel.be
> Particulieren > Mijn premies > Sociale groene lening. U kunt ook terecht op www.credal.be, 02 213 38 31.

> SAMENGEVAT: 1.201 € netto-inkomen/maand voor een alleenstaande en 1.392€ netto-inkomen/maand voor een gehuwd echtpaar of samenwonenden (inkomens verminderd met het bedrag van de maandelijkse hypotheekaflossing of huur en/of met 181 € per persoon fiscaal ten laste), of 30.000 € bruto-inkomen/jaar voor een alleenstaande en 60.000 € bruto-inkomen/jaar voor een gehuwd echtpaar of samenwonenden (plafond verhoogd met 5.000 €/jaar indien de aanvrager jonger is dan 35 jaar en/of per persoon fiscaal ten laste) - Min. 500 € <> Max. 20.000 €.

OOK VOOR HUURDERS

"Toen ik een sociale woning kreeg toegewezen, wilde ik er een centrale verwarming installeren met een hoogrendementsketel. Dankzij de regionale premies en de sociale groene lening kon ik die investering doen. Met de verhuurdersorganisatie ben ik overeengekomen dat zij de resterende som verder aflost als ik vertrek."

Jocelyne Drion - Watermaal-Bosvoorde

Wijkcomposterende in de stadstuin van Molenbeek

Ik COMPOSTEER, jij composteert, wij compo

Op zoek naar NIEUWE INITIATIEVEN

Minder afval, minder witte zakken die naar de verbrandingsoven moeten, minder CO₂-uitstoot... Een initiatief van Leefmilieu Brussel kan daartoe bijdragen: collectief wijkcomposterende. Een reportage in de stadstuin van Molenbeek, waar inwoners al een jaar lang wijkcomposterende.

Het afval wordt in de eerste compostbak gecoid.

We zijn in de stadstuin van Sint-Jans-Molenbeek, een van de twintig plaatsen in Brussel waar aan wijkcomposterende wordt gedaan. De zvw Worms (zie kaderstuk) heeft ze geïnventariseerd in opdracht van Leefmilieu Brussel. In de populaire wijk de Gieterij maakt het wijkcomposterende deel uit van een ruimer programma. In 2003 maakte het wijkcontract het mogelijk om een onbestemd terrein om te vormen tot een collectieve tuin. Het initiatief kwam van de zvw 'La rue', een organisatie voor permanente vorming en integratie die al meer dan dertig jaar actief is op het

terrein (evenementen, taakocholen, enz.). Yvette is artieste. Ze leeft al veertig jaar in de wijk. Zij heeft de muurschilderingen gemaakt voor de site: "Het is onze tuin, van iedereen hier." Pierre Procès, animator: "De collectieve tuin draagt bij tot de sociale cohesie. De tuin is open elke woensdag- en zaterdagmiddag. Dan kunnen de inwoners hun organisch afval komen brengen. De compostbakken vormen een centrale ontmoetingsplaats. Dat is normaal. Iedereen komt ermee in aanraking. Iedereen heeft afval, maar houdt niet noodzakelijk van tuinieren."

Uitwisseling van ideeën

William, zijn vrouw Rita, Francine of Ida brengen elke week hun bioafbreekbare restjes keukenafval naar de collectieve compostplaats. Als de inwoners elkaar tegenkomen, slaan ze een babbeltje en wisselen ze tips uit. Zo ook wanneer William een hand geeft aan Mourad (7 jaar) en Ayoub (9 jaar), twee jongens uit de buurt die net het onkruid hebben gewied en het naar de compostplaats brengen: "Zie je dat daar? Als je je afval achterlaat, gooi je best een beetje van dat droog materiaal erbovenop. Dat zijn versnipperde takken, houtsnippers zoals ze zeggen. Micro-organismen, bacteriën en schimmels breken het afval af. Daardoor komt er warmte vrij. Na een tijdje kieperen we het afval in een tweede bak om de hoop te verluchten. De wormen en insecten zullen het compost verder afbreken. Daarna moet het compost enkel nog worden

William

Rita

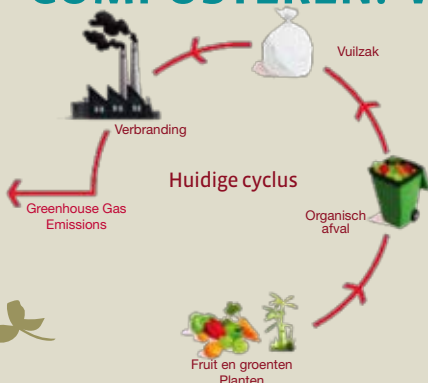

Ida

Ayoub

COMPOSTEREN? WAT IS DAT?

Composterende is een natuurlijk proces waarbij bioafbreekbare materialen zich omzetten in een rijke meststof: het compost. Die omzetting gebeurt door schimmels, bacteriën en kleine ongewervelde dieren (wormen, pissebedden, springstaarten, enz.). In de natuur gebeurt dit vanzelf. In weiden en bossen mengen elk seizoen verwelkte bloemen, uitgedroogde kruiden, dode bladeren en takken zich met ander natuurlijk afval om samen humus te vormen.

osteren...

gezeefd vooraleer het in de tuin gebruikt kan worden. Als je wilt, kan je een handje komen toesteken tijdens het zeven, want dat neemt veel tijd in beslag."

Twee ton afval per jaar

Rita: "Een gezin kan per week gemakkelijk enkele kilo's afval composteren. Het compost kunnen we nadien gebruiken. Het grootste deel wordt hier in de stadstuin gebruikt, maar ik neem ook wat mee naar huis. Dat komt goed van pas in de tuin."

Tijdens het eerste jaar werd het afval gewogen. Een dertigtal gezinnen nam toen deel aan het wijkcomposteren. Omdat er enkele grote gezinnen tussen zaten, werd er aanzienlijk veel afval ingezameld. In een jaar tijd meer dan twee ton zelfs! William: "En dat blijft allemaal uit de vuilnisbak. Dat gaat dus niet naar de verbrandingsoven.

Dat is beter voor iedereen. Voor ons, voor het milieu, voor Brussel..."

Dat is inderdaad een van de doelstellingen van composteren: de hoeveelheid afval verminderen. U moet weten: Brusselse gezinnen produceren per jaar 400.000 ton afval. Naar schatting is 30 % van dat afval organisch. Dat komt overeen met ongeveer 120.000 ton per jaar. Per inwoner betekent dat 400 kg per jaar, waarvan 120 kg organisch. De strijd tegen voedselverspilling blijft cruciaal om die hoeveelheid te beperken. Om de rest van die 120 kg weg te werken, is het aangewezen om te composteren, thuis of samen met de wijk.

WIST U DAT ...

Een collectieve compostplaats in mijn wijk?

In de mate van het mogelijke kunt u ook toetreden tot een bestaande wijkcomposteerplaats. De vzw Worms heeft er een twintigtal geïnventariseerd. U kunt de lijst terugvinden op www.wormsasbl.org > compost de quartier, of WORMS, Lambert Vanderveldestraat 22a, 1170 Watermaal-Bosvoorde, 02 450 67 06.

Er zijn tal van voordelen: minder afval en dus ook minder witte zakken, minder uitgaven voor afvalinzameling en -verbranding, minder CO₂-uitstoot, besparingen op de aankoop van meststoffen, minder vervuiling door meststoffen, enzovoort.

Meer info

Op de website van Leefmilieu Brussel vindt u een volledige rubriek over de afvalproblematiek en composteren: www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Mijn woning > Minder afval en onder controle > Composteer. U kunt er gratis de volgende brochure downloaden: 'Composteren om mijn afval te verminderen'. U kunt de brochure ook bestellen op 02 775 75 75.

Tuin en wijkcomposteren brengen de mensen samen.

1.000 EURO VOOR WINNENDE PROJECTEN

WAT ?

- Leefmilieu Brussel doet een nieuwe oproep tot wijkcomposteren.

VOOR WIE?

- Particulieren die willen starten met wijkcomposteren en die de compostplaats willen onderhouden.
- Gemeenten die een dergelijk project willen opzetten en beheren.

DOEL?

- De winnende projecten krijgen maximum 1.000 euro op basis van de geschatte kostprijs van het project.

- De vzw Worms wordt gefinancierd door Leefmilieu Brussel om de projecten te begeleiden (technisch, communicatie, advies, enz.).

HOE?

- Raadpleeg het reglement en vul het deelnameformulier in op www.leefmilieubrussel.be/wijkcomposteren of via 02 775 75 75.

DEADLINE?

- U kunt zich inschrijven tot 29 oktober 2010, 16u. Richt u tot Joke De Ridder, Leefmilieu Brussel, departement Duurzame consumptie en ecogedrag, Gulledele 100, 1200 Brussel.

Natuur in bedrijven

Wanneer **BEDRIJVEN** de **NATUUR** omarmen

We beseffen het nog onvoldoende, maar onze bedrijven kunnen ook hun steentje bijdragen aan een betere biodiversiteit. Iedereen kan het promoten bij zijn collega's en zijn werknemer.

De groene gevel van het Brussels Parlement.

Hoe kunnen de bedrijven bijdragen aan het behoud van de biodiversiteit? Een van de belangrijkste uitdagingen voor de biodiversiteit in Brussel is de bewaring

en uitbreiding van de verbindingstukken tussen de groene ruimten. En dat zijn er nogal wat, aangezien 50 % van het Brussels grondgebied niet bebouwd is.

Het is een vaststelling dat bedrijven vaak veel ruimte in beslag nemen. Op die oppervlakte kunnen ze de natuur een handje toesteken en zo een aangenamer kader creëren voor hun werknemers. Groene daken en gevels zijn een goed voorbeeld: ze vangen het regenwater op en bieden een ideale habitat voor tal van fauna en flora.

Heel wat ondernemingen zijn trouwens omringd door groene ruimten. In de meeste gevallen gaat het om een traditioneel grasveld. Nochtans bestaan er andere mogelijkheden: greppels (een soort van gracht waarin het water kan doordringen), een aangenamere inrichting (een bloemenweide, een bomenrij of zelfs een natuurlijk moeras), enzovoort. Zonder daarbij het ecologische onderhoud zonder pesticiden uit het oog te verliezen.

De ruimte kan zelfs zo ingericht worden dat ze bepaalde diersoorten aantrekt:

MEER INFO ...

Wilt u uw onderneming overtuigen om meer natuur in te bouwen in uw werk-omgeving? Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Leefmilieu Brussel steunen bedrijven financieel via premies. Meer info: www.leefmilieubrussel.be > Professionelen > Laat de natuur binnen in uw bedrijf.

Voor advies op maat kunt u terecht bij de Facilitator Ecoconstructie: 0800 85 775, fac.eco@ibgebim.be. Vragen over biodiversiteit? Contacteer biodiv@ibgebim.be, 02 775 75 75.

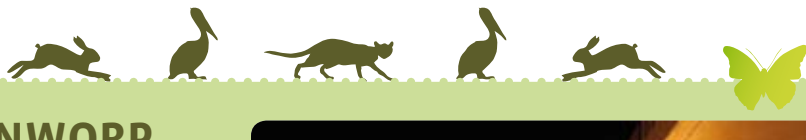

2010 Internationaal Jaar van de Biodiversiteit

gierzwaluwen (nestbakken), huiszwaluwen (kunstnesten), wilde bijen en zwarte roodstaarten (specifieke nesten).

Al deze initiatieven helpen om een aangenamer werkkader te creëren en de biodiversiteit te verbeteren. Aan u om uw oversten te overtuigen van het nut van dergelijke projecten.

© (Foto Yves Fonck)

DELTA OP EEN STEENWORP VAN DE GROENE WANDELING

Er is een nieuw stuk weg aangelegd van de Spoorwegwandeling, in de omgeving van het viaduct van Watermaal. Het nieuwe deel verbindt de metrostations Beaulieu en Delta met de Groene Wandeling. Als u het Brussels Gewest binnenrijdt via de E411, ziet u dit knooppunt aan uw rechterkant. De loopbrug, die onderdeel uitmaakt van dit nieuwe stuk, is een markant en herkenbaar bouwwerk. Na de werken heeft de natuur zijn plaats langs de wandelweg heroverd. Op 12 september werd het nieuwe stuk officieel ingehuldigd.

Rabad: een nieuwe vzw met grote projecten

Als de APPELBOMEN VOETEN krijgen...

In september is een mobiele boomgaard door Brussel getrokken. Rond de bomen waren er proeverijen, evenementen, informatie en debatten over duurzame voeding. Het was een initiatief van de pas opgerichte vzw Rabad, het Brusselse netwerk voor duurzame voeding.

Naast informatie over duurzame voeding, was er ook animatie voor de kinderen.

Efficiënter samen

Dat is waar Rabad om draait: verschillende spelers samenbrengen en een netwerk vormen. Rob Renaerts: *“De oprichting van Rabad berust op deze vaststelling. De spelers van duurzame voeding zijn begaan met gezondheid, milieu, de verstandhouding tussen Noord en Zuid, en armoede. Elk apart verspillen we vaak veel energie, maar als we onze krachten bundelen, zijn we veel efficiënter.”*

Na de mobiele boomgaard kunnen we nog veel andere initiatieven verwachten. Het accent ligt op collectieve tuinen, concrete samenwerking tussen de leden, verdeelcentrum voor producten, een gemeenschappelijke brochure, intensere contacten en uitwisseling van ideeën, gemeenschappelijke communicatiecampagnes... Kortom, er is geen gebrek aan projecten. Ze moeten alleen nog worden uitgewerkt.

De vereniging Eco-Innovation, een van de actieve leden van Rabad, leverde dertig fruitbomen. De Anderlechtse vereniging zet zich in voor de teelt en stedelijke moestuintjes. Secretaris Frédéric Morand: *“We telen in grote kuipen. Daardoor kunnen we in de stad seizoensfruit en -groenten produceren. Op die manier creëerden we een boomgaard met lokale variëteiten.”*

De interesses bundelen

Rob Renaerts, secretaris van Rabad: *“We zochten een evenement om de ambities van onze nieuwe vzw kracht bij te zetten. De mobiele boomgaard voldeed perfect.”* Tijdens de weekends in september mobiliseerden alle leden van Rabad zich rond de dertigtal bomen. De verenigingen en ngo's, die twee derde van de veertig leden vertegenwoordigen, trokken hun tenten op rond de boomgaard. Daar konden ze hun boodschap overbrengen op het grote publiek. De commerciële leden van Rabad (telers, traiteurs, invoerders van biologische of eerlijke producten) organiseerden een praktische workshop om aan te tonen dat duurzame voeding niet saai of smaakloos hoeft te zijn. Anne-Marie Guccione, van Mandala, een bedrijf dat bioproducten in-

voert uit Sicilië om ze in België te verkopen: *“Onze activiteiten leunen nauw aan bij de boodschap van de Rabadverenigingen. Bovendien richten we ons tot een gelijkaardig publiek. Het ligt voor de hand dat iemand die bioproducten koopt ook geïnteresseerd is in duurzame voeding. En omgekeerd.”*

Leren duurzaam eten...

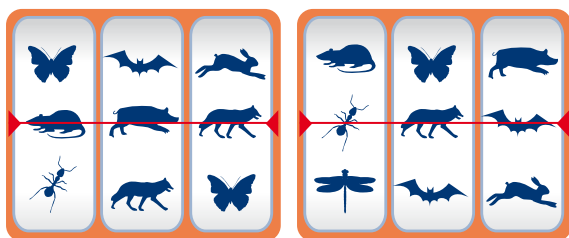
Een derde van de milieu-impact van een Brussels gezin is te wijten aan voeding en drank. Daarom is Leefmilieu Brussel zeer actief op het vlak van duurzame voeding. Ontdek onze publicaties gratis via 02 775 75 75 of op www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Mijn voeding.

Rabad, een open netwerk

Leefmilieu Brussel heeft de oprichting van Rabad ondersteund. Het doel van de vzw is duurzame voeding promoten naar een groot en breed publiek in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het netwerk staat open voor nieuwe leden: inwoners, verenigingen, overheden, ondernemingen... Meer info over Rabad: www.leefmilieubrussel.be > Professionelen > Voeding (voor de ledenlijst, het charter...), of via Rob Renaerts, rob@coduco.be, 0488 99 44 88.

BRUSSELSE dieren in de jackpot

In deze jackpot zie je dieren die je terugvindt in Brussel. Ze zijn talrijker in ons Gewest dan je zou kunnen denken. Kun je zeggen welke dieren driemaal te zien zijn?

Oplissing: de vos, de vlinder, de vleermuis

Jongeren keren het klimaat

De organisatie 'Jongeren keren het klimaat' lanceert een grote mobiliseringscampagne voor scholen. De eerste afspraak is op 15 oktober: 'Eet lokaal, denk globaal' nodigt iedereen uit om een lokale seizoensappel te eten. Dit om stil te staan bij de CO₂-impact van voeding, maar ook bij de energie die schuilgaat achter heel wat consumptiegoederen (grijze energie). De volgende actie vindt plaats op maandag 22 november: de Kringloopactie kadert in de Europese Week van de Afvalvermindering. Om verspilling tegen te gaan, worden die dag boeken en kledingstukken ingezameld en naar tweedehandswinkels gebracht. Info: www.jongerenkerenklimaat.be, 02 890 08 08

Agenda

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: 02 775 75 75, abonnement@leefmilieubrussel.be of www.leefmilieubrussel.be/abonnement.

06/10 - SEMINARIE

DUURZAME ONTWIKKELING

U bent besluitvormer of u werkt bij een lokale of regionale overheidsdienst? U bent actief in een vereniging of u werkt voor een studie bureau? U bent begaan met de duurzame ontwikkeling van gemeenten? Leefmilieu Brussel nodigt u uit op het seminarie 'De Brusselse lokale overheden tegenover de uitdagingen van de duurzame ontwikkeling'.

Gratis toegang.

Plaats van afspraak: van 8.30 tot 14.00 uur in The International Auditorium, Koning Albert II-laan 5, 1210 Brussel.

Meer info en inschrijvingen: www.leefmilieubrussel.be > Professionelen > Seminars en opleidingen – tel. 02 775 75 75

10/10 - EVENEMENT

NATUURFEEST

Sint-Jans-Molenbeek organiseert voor de tweede keer het Natuurfeest. U kunt er deelnemen aan tal van animaties, ludieke en didactische activiteiten en diverse wandelingen in het teken van natuur, vogels, verhalen en spinnen.

Plaats van afspraak: van 10.00 tot 17.00 uur in het Marie-Josépark tussen de Machtens-, Baeck- en De Rooverelaan. Er is een fietsenparking aan de hoofdingang (Beekkant).

Meer info: ecoconseil@molenbeek.irisnet.be – tel. 02 412 36 86

14/10 - CONFERENTIE-DEBAT

COMPOST

Conferentie over composteren door Vincent Gobbe. Hij beantwoordt alle praktische en andere vragen over organisch afval.

Gratis activiteit.

Plaats van afspraak: om 20.00 uur in de Europazaal van het gemeentehuis van Etterbeek, Oudergemlaan 115.

Meer info: enviro@etterbeek.be – tel. 02 627 27 85

16/10 - EVENEMENT

NACHT VAN DE DUISTERNIS

De Nacht van de Duisternis wil het grote publiek bewust maken van de problemen van lichtvervuiling en energieverspilling. Deelnemers kunnen tijdens tal van activiteiten de hemel ontdekken.

Plaats van afspraak: van 19.30 tot 23.00 uur in het Park van het Rood Klooster, 1160 Oudergem.

Meer info: Raoul Lannoy: tel. 0486 89 24 61 – raoul.lannoy@pandora.be www.nachtvandeduisternis.be

17/10 - BEZOEK MET GIDS

FRUITEN VAN BIJ ONS

Met de herfst in aantocht schiet de dierenwereld stilaan in gang om zich voor te bereiden op de winter. Een ideaal moment dus om de dieren te volgen in hun zoektocht naar het vele fruit dat de natuur hen te bieden heeft. Wilt u ook eens proeven? Weet u of het beukenootje de vrucht is van de eik en de eikel van de esdoorn?

Gratis activiteit.

Plaats van afspraak: om 10.00 uur aan de ingang van het Tournay-Solvaypark, Terhulpesteenweg 199, 1170 Brussel. Het bezoek duurt twee uur.

Meer info: info@t-z.be – tel. 02 675 37 30 www.tournesol-zonnebloem.be

22 TOT 24/10 - BEURS

ENERGIE 2010

Leefmilieu Brussel zal aanwezig zijn op de Beurs ENERGIE2010: deelname aan de conferenties met professionelen, mobiele tentoonstelling, permanente stand en advies.

Plaats van afspraak: Tour & Taxis Toegang 9 euro.

Meer info: tel. 02 645 34 80 www.energie2010.be

24/10 - OPLEIDING

ECOLOGISH TUINIEREN

Cursus ecologisch tuinieren in de Hoeve van Ukkel: de tuin voorbereiden op de winter. De cursus is zowel geschikt voor beginners als voor specialisten die er hun passie kunnen delen.

Gratis activiteit.

Plaats van afspraak: van 10.00 tot 12.30 uur in de Hoeve van Ukkel, Oude Molenstraat 93, 1180 Brussel.

Meer info: info@t-z.be – tel. 02 675 37 30

Voor al uw vragen:

INFO

02 775 75 75
www.leefmilieubrussel.be